

ditatem constitutam ex animali, & rationali: ita & altera: & sicut vna ab altera realiter distinguitur: ita animal, & rationale vnitas ab animali, & rationali alterius: & sic de singulis gradibus: non ponendo ipsos superiores ad has naturas, sed vt partes illas componentes. Nec ex hoc colligitur; quod homo, & Leo, non differant specie: quia animal, & reliqui gradus superiores in his realiter distinguuntur: nam homo & Leo, quomodocumque considerentur, semper constituitur differentijs componentibus species distinctas: & sic necessario requirunt aliquod commune contrahibile, in quo conueniant: quare non dicuntur differre se ipsis: sicut de duabus humanitatibus dicimus: nam quamuis quolibet respectu alterius speciei diuerſa, scilicet equi, & Leonis, requirat aliquod commune, non tamen prout inter se comparantur: cum vt sic, non constituentur diuerſis differentijs specificis, sed sint primo diuerſa.

Dices: hæc duæ naturæ per vos distinguuntur: ergo vel numero: vel specie: vel si aliqua harum distinctionum non differunt, erunt idem numero: vel specie: sed quidquid horum dicatur, est contra solutionem: ergo solutio nulla.

Respondeo: quod distinguuntur realiter: & tamen, nec numero, nec specie, vt communiter de his distinctionibus loquimur; & patet instantia in materia, & forma, quatenus suis singularitatibus præintelliguntur, quæ realiter distinguuntur, & tamen nec numero, nec specie: nec sequitur: non distinguuntur specie: ergo sunt idem specie: cum illa, quæ sic differunt, vel sunt idem: ponantur in recta linea prædicamentali, quod non accidit in proposito: cum istis duabus humanitatibus in illo priori aliquod commune non assignemus, quod de illis quidditatiue prædicatur.

Dices: intellectus concipiens vnã harum naturarum potest fundare in illa vnã secundam intentionem speciei, & similiter concipiendo alteram: sed ista duæ secundæ intentiones differunt specie: ergo & illarum fundamenta.

Respondeo: quod illæ secundæ intentiones non dicuntur differre specie adinuicem comparata: bene tamen si cum alijs intentionibus secundis aliarum specierum comparentur: sicut de illarum fundamentis diximus.

Ad secundum.

Ad secundum nego sequelam: ad probationem distingo maiorem: si sibi non repugnet ex aliquo concomitante: concedo: secus autem si sibi repugnet: vt est in proposito: quia talis natura, vt sic existens, est causa intrinseca, & necessaria singularitatis: & sic sibi repugnat esse in rerum natura sine illa: sicut homini præcisè considerato, non repugnat esse sine risibili: secus autem, vt est causa necessaria risibilis: quare Doctor ait implicare, naturam esse sine indiuiduis. Nec illa propositio ex secundo sent. cogit: nam solum valet respectu illius, quod contingenter se habet ad plura realiter distincta, qualis est materia respectu omnium formarum: non vero valet respectu illius, quod indifferenter se habet ad plura formaliter distincta: vt accidit in proposito.

Ad vltimum nego sequelam: ad probationem dico: quod illæ duæ naturæ in illo priori habent existentias communes extra causas, quibus realiter distinguuntur: vt dictum manet.

ARTIC. III.

An natura communis sit vna vnitate formali minori vnitate numerali.

DIFFICULTAS hæc ex duabus præcedentibus pendet, quam ab illis claritatis causa, separate decreuimus, vt ita illarum veritas magis clarescat: circa quam est prima sententia Thomistarum, qui sicut negant dari à parte rei naturam communem à singularibus distinctam, consequenter etiam negant talem vnitatem formalem ab vnitate numerali ex natura rei distinctam: quam sententiam, vltra argumenta facta, probat Araujo, vt supra, argumento desumpto ex D. Thoma de ente, & essentia cap. 4. quidquid conuenit naturæ secundum se, semper, & vbicumque debet ei conuenire: & oppositum nunquam: sed hæc vnitas non conuenit naturæ semper, & vbicumque: siquidem solum conuenit ei, prout præuenit contractionem ad singularia, & non conuenit ei contracta in singularibus: quia ibi est contracta, & singularis: contractio autem, & singularitas, opponuntur isti vnitati: ergo talis vnitas non conuenit naturæ secundum se consideratæ.

Secundo vnitas formalis conuenit naturæ, quatenus est communis negatiue, & per non repugnantiam ad essendum in multis (vt fateatur Scotus) sed vt sic est tantum vnitas rationis: ergo non erit vnitas realis: minor probatur: tum quia omne ens reale existit in rerum natura; & illa vnitas cum illis conditionibus nequit existere: quia existens est actus rei singularis, ad quam terminatur actio generatiua, per quam communicatur existentia: & illa vnitas non conuenit naturæ posituæ, sed negatiue sumptæ: igitur. Tum etiam: quia prædicata, quæ conueniunt negatiue alicui naturæ superiori, si sunt realia, sunt propria alicuius inferioris: qua ratione dicitur animali conuenire esse risibile per non repugnantiam: quia alicui animali est propria risibilitas: sed vnitas formalis nulli est propria: imò in nullo indiuiduo potest reperiri: ergo non est vnitas realis.

Opposita sententia est Doct. in secundo dist. 3. quæst. 1. pro qua notandum primo, quod vnitas est passio entis: vnde sicut triplex est vnum: numericum, specificum, & genericum: (vnum namque proportionis non est ad propositum) ita etiam est triplex vnitas hoc triplex vnum in suo esse constitutas: quare vnum numero, cuius vnitas sequitur singularitatem, est ens indiuiduum in sua natura singulari, vt in alia singularia diuidi non possit: sicut patet in Petro, & Paulo: & tale vnum dicitur maximum vnum: quia eius vnitas nullam aliam patitur secum. Vnum specifi-

Ad vltim.

1. Sentent.

1. Argum.

2. Argum.

2. Sentent.

Doct. oris.

1. Notam.

Ad vltim.

1. Notam.

cificum, cuius vnitas sequitur principia formalia, & essentialia naturæ: & ideo dicitur vnitas formalis: est, quod est indiuiduum, seu cui repugnat diuidi in alias naturas specificas: diuiditur tamen in indiuidua: vt natura humana non diuiditur in plures naturas specificas: bene tamen in plura indiuidua: & tale vnum dicitur minus vnum, quia vnum numero: quia eius vnitas secum patitur diuisionem indiuidualem; & vnitatem numeralē. Vnum tandem genericum est; quod est indiuiduum, seu cui repugnat diuidi in plura genera: diuiditur tamen per species: vt substantiæ repugnat diuidi in plures substantias, quæ sint generalissima: & idem de generibus subalternis, & infimis, dicitur suo modo: & hæc vnitas est minima vnitas, cum consequatur naturas magis diuisibiles: & per hoc patet Titulus Difficultatis.

Secundo, not. ex Doct. 7. Metaph. quæst. 17. §. intelligendum quod vniuersale: & in 4. dist. 8. quæst. 2. littera O, quod in Petro, verbi gratia non solum secundum considerationem intellectus, sed secundum ordinem naturalem per se etiam in ipso vnitate conenturum à parte rei; & est gradus realis entis, substantiæ, corporis, viuētis, & animalis: qui quidem gradus; sicut seruant inter se ordinem prioris, & posterioris naturæ, prout secundum se, & secundum rationem communem considerantur: sic in Petro eundem ordinem seruant: vnde prior est in Petro gradus entis, quam substantiæ: & hic prior, quam gradus corporis: & sic descendendo vsque ad infimum gradum superiorem: & sicut de illis sic in communi consideratis diximus: sic etiā de illis, prout contracti, & singularitati sunt, est nobis dicendum: nam in Petro, quicumque gradus non solum est gradus in communi; sed hic gradus propria singularitate contractus: cum enim sint à parte rei, vnus quisque sicut habet propriam entitatem, sic habet existentiam, singularitatem, & vnitatem propriam sibi correspondentem independentem ab existentia, & singularitate totius. Itaque Petrus non solum est hic homo: sed hoc animal: hoc viuens: hoc corpus: hæc substantia: & hoc ens: & sicut animal est prius, quam homo: ita in Petro est prius hoc animal, quam hic homo: & idem de vnitatibus est dicendum.

2. Nota.

1. Conclus.

Dicendum primo, nulla datur in rebus vnitas formalis, per quã de facto eadem natura creata sit vnã in multis posituæ. Hæc est apud omnes communis: nec oppositum docuit Doctor Subtilis quidquid illi imponat Magister Soto quæst. 2. Vniuers. probatur conclusio: quia vnã naturam esse de facto in multis simul posituæ solius est naturæ diuinæ: ergo hoc nulli naturæ creatæ, (etiā de potentia absoluta) conuenire potest.

2. Conclus.

Dicendum secundo, præter vnitatem formalem, & numeralem, non est assignanda à parte rei in natura communi vnitas præcisionis, qua dicitur communis multis. Hæc etiam est communis; contra Fonsecaam 4. & 5. Metaph. vt supra, quem optime impugnat Araujo: Sed breuiter probatur conclusio. Omnis vnitas realis vel est formalis, vel numeralis: sed vnitas illa præcisionis, secundum suum Authorem, nec est formalis, nec numeralis: ergo est ab illo facta, & non rea-

lis: maior patet: nam vnitas est passio entis: sed ens, quod potest in Petro, verbi gratia reperiri, tantum est duplex: scilicet vel quidditas essentialis, vel singularitas: & ad illam sequitur vnitas formalis; & ad istam vnitas numeralis: ergo vnitas realis, vel est formalis, vel numeralis.

Confirmatur: nam vnitas, cum sit item consequentiæ: dicitur carentiam diuisionis: ex multiplici- tate diuisionis, eius multiplicitas est accipienda: sed tantum est duplex diuisio; altera per principia essentialia, & altera per principia materialia: quarum illa est formalis, hæc vero materialis: ergo duplex duntaxat vnitas datur: formalis videlicet, & materialis: maior patet: nam priuatio, sicut per habitum sibi oppositum cognoscitur, ita & numeratur: minor autem probatur, & explicatur: nam inter Petrum, & Paulum, sola est diuisio materialis; cum penes principia formalia sint indiuisi; sed si comparentur ad Leonem diuiduntur penes principia formalia, scilicet penes animal rationale: ergo in illis: cum detur solum duplex diuisio, formalis, & materialis; tantum etiam dabitur duplex vnitas realis; formalis scilicet, & numeralis.

Dicendum tertio, natura in illo priori, quod præintelligitur singularitati, habet vnitatem formalem à parte rei minorem vnitate numerali; ab eaque ex natura rei distinctam. Hæc est Doct. contra Thomistas: ex præcedentibusque manet probata; denuoque probatur primo, secundum Philosophum 10. Metaph. tex. 2. in omni genere est vnum primum, quod est metrum, & mensura omnium, quæ sunt illius generis: sed tale primum, quod est mensura, habet vnitatem realem, & non est vnitas numeralis: ergo est alia vnitas minor numerali: maior est Aristot. & intelligitur de mensura quidditatiua quidditatiue mensurante alias quidditates, & perfectiones: vt quidditas hominis propter sui perfectionem est mensura quidditatum aliorum animalium: ita vt illa sit perfectior, quæ magis quidditati hominis appropinquat: minor quo ad primam partem patet: nam mensura, & mensurata, sunt vnigenæ: & si mensurata sunt realia, vt reuera sunt quidditates specificæ vnus generis; etiam, & mensura debet esse realis: quia ens reale non potest dependere in mensurari ab ente rationis: ergo humanitas, vt est mensura aliarum specierum animalium, est vna vnitate reali. Et quod non sit vnitas numerica ostenditur: quia mensurari dicitur ordinem essentialium inter mensuratum, & mensurans: ita vt mensurans sit prius mensurato: sed inter indiuidua eiusdem speciei non est ordo prioris, & posterioris, ex tertio Metaph. tex. 11. ergo nullum singulare in genere est mensura omnium illorum, quæ sunt in illo genere: ergo debet esse aliquod vnum commune: ac per consequens erit vnum vnitate formali, alia ab vnitate numerali.

3. Conclus.

Secundo iuxta Aristot. 5. Metaph. cap. de ad aliquid: similitudo, & æqualitas, sunt relationes fundatæ super vnitate: sed non possunt fundari super vnitate numerali reali: ergo oportet fundari super vnitate communi reali minori vnitate numerali: minor probatur: duo alba dicuntur

tur similia; quia habent vnam, & eandem albedinem; ergo si illa albedo est vna secundum numerum, iam non erunt duo similia; sed vnum simile; ergo cum sint duo similia; illa albedo, ratione cuius dicuntur a parte rei vnum, & idem; erit vna vnitate formali reali: quia relationes reales fundamentum proximum reale exquirunt. Alias rationes vide apud Doctorem, quas hic, quia nimis metaphysice sunt, non appono.

Vlt. Cöcln
sio.

Dicendum vltimo: in quolibet indiuiduo tot sunt vnitates formales, quot sunt gradus communes a parte rei, maiores vel minores secundum graduum maiorem vel minorem diuisibilitatem. Hæc est cum Doctore communis in nostra schola: probaturque sicut, & præcedens.

Ad Primū

Ad argumenta: ad primum ex dictis constat: quia quamuis natura, vt contracta, non habeat hanc vnitatem; sicut, & quatenus communis non habet vnitatem numeralem; nam vnitas singularis, & formalis, vt sic, opponitur: tamen natura secundum se habet in singulari vnitatem sibi propriam; & quatenus contracta habet vnitatem numeralem: quia secundum diuersos status, quos habet, diuersas retinet vnitates: nec hoc est contradictio.

Ad Secū-
dam.

Ad secundum nego minorem: ad primam probationem dico: quod natura a parte rei existit existentia communi sibi propria; vt diximus Artic. precedente: ad secundam probationem patet ex solutione ad quartum Articuli primi.

ARTIC. III.

An vnitas formalis sit positiaua vel priuatiua?

Presens difficultas non querit de vnitate positiaua, vt opponitur vnitati negatiue, seu per non repugnantiam, quia scilicet natura est vna communis multis in determinate: nam de vnitate positiaua in hoc sensu diximus Artic. precedente, conclusionem primam: sed sumitur vnitas positiaua, vt cum aequali, seu reali conuertitur: ita vt sit sensus: an in Petro verbi gratia, sit duplex vnitas positiaua, & realis: alia formalis, alia vero numeralis. Et quamuis ex dictis constare videatur esse vnitatem positiaua: nihilominus propter aliquos ex nostris, & vt doctrina tradita magis pateat, pro parte negatiua sic arguit noster illustrissimus Cardinalis Aureus. Primo, data opposita opinione, sequeretur: quod vno indiuiduo annihilato, omnia annihilarentur: & vno creato, nihil possit nouiter creari: sed ista sunt impossibilia: igitur: primum sic ostenditur: annihilato aliquo simpliciter, annihilatur omne, quod est in eo: sed illa humanitas communis, & vna positiaua, est in Sorte: ergo ipso annihilato annihilabitur & ipsa: sed annihilato aliquo communi annihilantur eius singularia: igitur vno indiuiduo annihilato, omnia alia annihilantur.

1. Argum.

Secundum etiam patet: quia illud non potest nouiter creari, cuius aliqua entitas, seu realitas præcessit: sed in Sorte heri producta, est aliqua realitas communis sibi, & Platoni, qui debet crea-

ri: nempe humanitas igitur Sorte creato nullus alius homo potest creari: quia creatio (vt Theologi fatentur) est productio entis ex nihilo: igitur, &c.

Tertio sequeretur: quod in vno indiuiduo essent duæ humanitates: vna propria, per quam distinguitur Sorte a Platone; & alia communis: quod est inconueniens deductum ab Aristotele contra Platonem: igitur.

Quarto sequeretur: quod in anima erunt duæ animæ intellectiue: quod est absurdum: patet sequela: certum est: quod homo in communi habet vnitatem propriam distinctam ab vnitate Sortis: sed ista vnitas communis distinguitur ab vnitate Sortis: quod patet ex fundamento Scoti dicentis: quæcumque sic se habent; quod vnum potest manere, alio non manente, distinguuntur realiter; sed ita est; quod manet homo communis, non manente Sorte: ergo homo communis distinguitur realiter a Sorte: tunc scilicet in homine in communi est materia, & forma, quæ est anima intellectiua: & illa est alia a forma Sortis, proprie aliam, & aliam vnitatem positiaua: vtriusque ergo existente homine in communi in Sorte; ibi erunt duæ animæ intellectiue.

Secundo principaliter arguit Pater Rubius quæst. 3. Vniuers. argumento ita efficaci, vt asserat se concludere aduersus Doct. Subt. quod ita se habet: vnum & indiuisum idem sunt: ergo diuisio opponitur vnitati; & eam tollit, ac dissoluit: sed omnis natura secundum omnes gradus, quos habet a parte rei est diuisa per differentias indiuiduales: ergo nullam habet vnitatem formalem positiaua multis communem: probatur minori: natura humana, quæ est in Petro, & Ioanne, est diuisa per differentias eorum indiuiduales: ita vt quidquid habet Petrus, sit hoc, & atque distinctum ab ijs, quæ habet Ioannes, & e contra: ergo nec naturam, aut essentiam, nec vllum gradum naturæ possunt habere vnum aut communem: sed omnis vnitas formalis debet eis conuenire ratione naturæ, aut alicuius gradus eius, qui in eis sit communis, & vnus: ergo nullam habent vnitatem positiaua formalem communem.

Pro intelligentia notandum primo: quod vnitas est duplex: alia priuatiua, alia positiaua: priuatiua est illa, secundum quam aliquod vnum non habet vnitatem, propter aliqua extrinseca distinguentia, & diuisentia ipsam: circumscripitis tamen ipsis distinguentibus, natum est habere propriam vnitatem: eo modo, quo dicimus, quod materia prima in omnibus generabilibus, & corruptibilibus, non habet vnam vnitatem, neque est vna: quia materia Sortis distinguitur, loco, & subiecto, a materia Platonis: & hoc est propter formas diuersas contrahentes, & diuisentes istas materias: circumscripitis tamen formis diuisentibus, & distinguentibus, materia Sortis, & materia Platonis essent vna numero: & secundum hoc potest intelligi illud primi Physi. & primi de generat: quod materia est vna numero omnium generabilium, & corruptibilium: non quidem vna numero positiaua: sed priuatiue: quia circumscripitis formis distinguentibus ipsam, haberet materia vnitatem sibi propriam: & secundum hanc vnitatem

1. Nota.

vnitatem dicunt aliqui ex nostris, vt Franciscus de Marchia apud Ioannem Canonicum r. Physi. quæst. 6. art. 3. parte secunda: quod natura humana in indiuiduis non habet vnitatem positiaua, sed solum priuatiua: quia licet actu sit in pluribus positiaua, est propter singularitates; quibus seclusis, ipsa esset vna numero vnitate positiaua: quia ex se est apta nata ad talem vnitatem.

Vnitas positiaua est, secundum quam aliquid est actu, & positiaua vnum; sic, quod est in se in distinctum, & distinctum a quolibet alio: & hanc vnitatem, dicunt communiter Scotistæ, habere naturam in quolibet indiuiduo præter vnitatem numeralem: quia non implicat, quod in vno indiuiduo sit vnitas formalis positiaua correspondens naturæ ex se communi; & quod talis natura cum illa vnitate sit ex se alijs indiuiduis communis. Quare duplex illa opinio Scotistarum, quam refert Antonius Trombeta 7. Metaphysi. quæst. 3. de vnitate positiaua, coincide: & ita inter nos in hoc articulo tantum duplex opinio circumsertur.

2. Notan.

Secundo notandum: quod vnitas, quæ passio entis dicitur, non est aliqua negatio, sed vera entitas positiaua, & realis consequens ens, cuius est vnitas, & continens illud in esse vnus in distincto; & indiuiso: siue indiuisum opponatur diuisibili per differentias indiuiduales, siue per formales: unde si eas indiuisum, quod constituit vnitas, per negationem communiter exponatur, non est ex eo, quod vnitas sit formaliter negatio, se 1 tantum consecutiuæ; per quam negationem, vnitatis natura nobis magis innotescit.

Corollar.

Ex quo inferitur: quod sicut quilibet gradus superior, & est entitas positiaua, & cum hoc, dicit non repugnantiam, vt sit in pluribus: sic vnitas illum consequens, & est entitas positiaua, & dicit talem non repugnantiam, vt gradus, quem in esse vnus constituit, vnus cum sit, possit esse in multis indeterminate: sed ex hoc non licet inferre, quod ipsa vnitas sit negatio; siue consideretur penes indifferentiam gradus, siue penes priuationem diuisiōis, cui opponitur: quia totum hoc est illi consequens, & extrinsecum.

1. Conclu.

Dicendum primo. Si vnitas formalis dicatur positiaua ex eo, quod constituit a parte rei vnã naturam, quæ positiaua, & de facto, sit indiuisibiliter in multis, talis vnitas non positiaua, sed priuatiua dicenda est. Hoc est apud nostros communis: nec in ea controversia esse potest: quia vt supra vidimus solum essentia diuina dicitur hoc modo vna positiaua: nec in hoc probando est cur immoremur.

2. Concl.

Dicendum secundo. Vnitas formalis naturæ est vnitas realis, & positiaua a parte rei distincta ab vnitate numerali. Hæc est etiam apud Scotistas communis contra Franciscum de Marchia; quam etiam (quod mihi est) tenet aperte Caietanus de ente & essentia, quæst. 6. ibi ait: in Sorte a parte rei, præter vnitatem numeralem, dari multiplicem vnitatem formalem iuxta numerum graduum quidditatiuorum: ita que secundum hanc conclusionem natura humana in quolibet indiuiduo est vna vnitate formali sibi propria, secundum quam dicitur vnum ens commune, positiaua

uum, & reale, respectu indiuiduorum, diuisius tamen, & indeterminate.

Probatur primo: nulla vnitas positiaua realis remouetur ab aliquibus, nisi propter diuersitatem aliquam oppositam naturæ, quam includunt; sed in indiuiduo eiusdem speciei non includunt diuersitatem aliquam oppositam extra intellectum vnitati specificæ: ergo talis vnitas ab illis non potest remoueri, sed ibi manet. Maior patet: nam vnum oppositum nunquam remouetur ab aliquibus, nisi propter oppositionem, vel præsentiam alterius oppositi: minor probatur: quia talia indiuidua non includunt nisi diuersitatem numeralem, quæ vnitati specificæ non opponitur: igitur.

Secundo, natura a parte rei est vera entitas positiaua, & existens, communis multis ergo eius vnitas, qua dicitur talis, debet esse positiaua, & realis: antecedens patet ex dictis; consequens est certa: quia sicut se habet vnitas in communi ad ens in communi: ita vnitas in particulari ad ens in particulari: ergo sicut ens reale positiaua in communi habet vnitatem realem, & positiaua: sic ens reale, & positiaua in particulari habebit vnitatem realem positiaua in particulari. Et certe Scotistæ, qui in natura communi a parte rei negant hanc vnitatem formalem positiaua, vel sibi, vel Doctori Subtilli contradicunt.

Ad argumenta ad primum (omissa solutione Ioannis Canonici) nego sequelam; procedit enim ex ignorantia communiter, & vnitatis positiaua: non enim dicimus, quod natura humana, quæ est communis multis indiuiduis, sit vna natura alia ab humanitatibus, quæ sunt in illis contractæ, & sit in omnibus illis positiaua: hoc enim est impossibile ex prima conclusione: sed dicimus, quod in quolibet indiuiduo est vna humanitas diuisiue, quæ secundum se est communis multis: quia vt sic, nullam singularitatem determinat; & ideo apta est cum qualibet singularitate quodcunque indiuiduum constituere. & de illo quidditatiue prædicari: quare licet vnus annihiletur, nō inde omnia annihilantur: & vno indiuiduo creato, reliqua creari possunt: quia entitas illa natura communis, quæ est in indiuiduo creato, licet per non repugnantiam postulet singularitatem indiuidui creandi; non tamen, vt est iam contracta reduplicatiue: & ideo cum nihil præcesserit entitatis indiuidui creandi, quam habiturum est, optime poterit creari: & per hoc patet ad primum, & secundum inconueniens.

Ad primū

Ad tertium iam diximus: quod humanitas Sortis, & Platonis, sunt duæ per accidens ratione vnitatis numeralium: per se tamen non proprie duæ sunt dicendæ.

Ad tertium.

Ad quartum in conueniens, nego sequelam: ad probationem dico, notando: quod omnis entitas quidditatiua alicuius generis (siue se habeat, vt totum, siue vt pars) consideratur; vt natura est; velut hæc natura: & primo modo est prior se ipsa secundo modo sumpta: nec distinguitur a se ipsa nisi per singularitatem, quæ cum inter se sint idem realiter, & solum formaliter distinguantur; ideo non sunt proprie duo: nam vt aliqua sint duo proprie, duas condiciones habere.

Ad quartū

bere debent: & quod habeant aliquam rationem communem; & quod talis ratio communis realiter in ipsis distinguitur, & numeretur: & cum anima intellectiua, vt natura, & vt hæc natura, non habeat aliquam rationem communem, ideo non realiter distinguuntur: & idem de humanitate dicatur.

Ad secundam.

Ad secundum concessio Enthymemate; distinguo minorem: est diuisa per accidens: concedo: per se: nego minorem; & consequentiam: quia licet humanitas, & omnes gradus superiores sint contracti in quolibet indiuiduo, hoc habent per accidens: ex se enim nullum indiuiduum determinant: & ita quamuis vt contracti non possint de alijs prædicari, sicut nec esse in illis; attamen secundum se omnem singularitatem determinant: quare non valet natura, & omnis gradus communis est contractus in quolibet indiuiduo a parte rei: ergo non habet vnitatem formalem: nam arguitur a positione prædicati per accidens, ad negationem prædicati per se: quod debet aduertere sic Arguens, ne hoc argumento contra tantum Doctorem se concludere assumeret.

ARTIC. V.

Annatura communis a parte rei sit corruptibilis; vel incorruptibilis?

VT certa ab incertis separemus: certum est in hoc Articulo nos non loqui de ipsis naturis, prout in ordine ad diuinum intellectum considerantur: vt sic enim non est dubium esse æternas, incorruptibiles, perpetuas, & necessarias: nec etiam hic agimus de naturis spiritualibus, tam substantialibus, quam accidentibus: quia tales, sicut non habent causam propriam corruptionis, ita non proprie corruptuntur: sed improprie, quatenus per annihilationem desinunt esse: intelligitur ergo præsens difficultas de naturis, tam genericis, quam specificis, substantiæ materialis, prout a parte rei habent esse commune in suis indiuiduis, secundum quod de eis hucusque egimus.

Prima sententia.

In qua difficultate prima sententia affirmans esse corruptibilem potest esse omnium illorum, qui supra negabant dari a parte rei naturas communes; quibus etiam fauet signum Platonis: potestque hæc sententia probari; naturæ communes, prout sunt a parte rei, corruptuntur ad corruptionem singularium: ergo a parte rei non sunt incorruptibiles: ergo nec dantur a parte rei: si enim darentur, essent incorruptibiles; quia ideo dantur per oppositum opinantes, vt sint obiecta scientiarum, quæ sunt de incorruptibilibus, & necessarijs.

Secunda sententia Doctoris.

Secunda sententia a nobis amplectenda asserit naturas communes esse a parte rei incorruptibiles: pro qua notandum primo, quod corruptibile, & incorruptibile opponuntur: & ideo vni, & eidem rei, sub eadem ratione, cõuenire nequeunt: Vnde sicut aliquid dicitur dupliciter corruptibile, ita & incorruptibile: est igitur corruptibile proprie sumptum, quod in se habet potentiam, vt

corruptur, corruptione proprie dicta: qualis est mutatio, & transitus de esse ad non esse in subiecto apto nato; & corruptibile sic sumptum, & generabile, conuertuntur: & vt sic habet in se materiam, quæ est principium corruptionis: incorruptibile illi oppositum est, quod tali potentia, & principio caret, & tale incorruptibile ingenerabile dicitur. Aliud est corruptibile improprie, & est illud, quod habet potentiam, vt desinat esse per quamcunque desitionem: & corruptibile hoc modo sunt omnia a Deo creata: quia ab ipso annihilari possunt: incorruptibile autem huic oppositum est tantum ipse Deus, qui sicut a se necessario habet esse, sic desinare esse non potest.

Secundo notandum ex doctrina Doct. in 3. distinct. 22. quæst. vnica; quod sicut compositum substantiale, constans ex materia & forma consideratur, vt natura est, & vt hæc natura; id est, vt commune; & vt singulare: ita partes ipsum componentes considerantur, vt naturæ partiales sunt; & vt hæc naturæ cum suis singularitatibus; quare compositum in communi, vt a singularitate abstrahit, in illo prior dicitur componi ex materia, & forma, prout a suis singularitatibus abstrahunt: & compositum singulare, & vt hoc, componitur ex materia & forma, vt singulares sunt; quæ doctrina est Arist. 5. Metaph. cap. 3. ubi ait: quod causæ, & effectus, proportionantur: si genere, genere: si numero, numero.

2. Not.

Tertio notandum: quod compositum ex materia, & forma in communi, & partes illud componentes etiam in communi sumpta; id est, seclusis singularitatibus, dicuntur corruptibilia, & incorruptibilia; corruptibilia, in potentia remota: & incorruptibilia, in potentia propinqua: at vero si cum suis singularitatibus sumantur, sunt formaliter corruptibilia; vt corruptibile sumitur primo modo in notabili primo assignato: quia singularitas, & existentia singularis, sunt causæ, propter quas, materia, quæ est subiectum corruptionis, possit esse sub alia, & alia forma, & ex illa fiat generatio alterius compositi: pro quo.

3. Not.

Quarto notandum: quod corruptibile proprie dictum accipitur duobus modis: in potentia scilicet remota, & propinqua: corruptibile in potentia remota est, quod habet in se, vnde potest corrupti, non tamen potest attingere actum corruptionis: quia non habet aliquas conditiones requisitas ad talem actum, quales sunt singularitas, & existentia singularis: quibus positis, dicitur corruptibile, secundo modo, scilicet in potentia propinqua; sicut, v. g. calefactiuum in potentia remota est, quod habet in se calorem non tamen appropinquatum: sed hoc posito, dicitur calefactiuum in potentia propinqua. Ex quo fit: quod corruptibile in potentia remota dicitur incorruptibile in potentia propinqua: quatenus scilicet incorruptibile opponitur corruptibili in potentia etiam propinqua.

4. Not.

Vltimo notandum: quod vnitas formalis aliter sumitur in compositis spiritualibus: & aliter in corporalibus substantialibus: & in his, aliter in his, quæ constant ex materia & forma, & aliter in metaphysicis: nam in compositis metaphysicis, siue spiritualia, siue substantialia, seu accidentalia

Vlt. not.

talia

talia sint: sicut entitas composita dicitur ipsa adæquate concepta, prout abstrahit ab inadæquatè conceptibus realitatibus, a quibus componitur: v. g. Albedo, prout a gradu coloris tanquam a genere, & a differentia specifica abstrahit, est natura Albedinis Metaphysice ex illis duabus realitatibus constituta: sic vnitas formalis abstrahit ab vnitatibus partialibus illarum realitatibus: quæ realitates, vt a singularitatibus, & vnitatibus suis abstrahunt, dicuntur suum totum constituere: sicut de toto Physico not. 2. diximus: & idem de toto Metaphysico substantiali, vt vni Angeli, & anima dicitur.

At vero in compositis materialibus, sicut duplicem habent entitatem, Physicam, & Metaphysicam sic duplicem habent vnitatem; quæ non accipit in compositis primi modi, quæ sunt vere Metaphysicæ, & ideo sicut vnam habent entitatem, sic vnicam habent vnitatem: prima igitur entitas communis in compositis materialibus sumitur a materia, & forma, prout a suis singularitatibus abstrahunt: & talis entitas ab illis composita dicitur totum Physicum habens vnitatem Physicam formalem: & vt sic talis entitas dicitur corruptibilis in potentia remota, & incorruptibilis in potentia propinqua: & formaliter a parte rei est vniuersale Physicum: entitas autem Metaphysica in istis compositis sumitur a toto composito adæquate sumpto: nam anima rationalis, v. g. vt natura est, & vt abstrahit a sua singularitate, tribuit corpori etiam in communi sumpto, & a sua etiam singularitate abstracto, esse sensitiuum, & esse viuens: ex quibus duobus esse; confurgit animal in communi, & ratio Metaphysica generica; & ipsamet anima prout rationalis est, etiam in communi sumpta tribuit esse rationale: ex quo confurgit ratio differentia: & ex omnibus confurgit homo Metaphysice compositus, & vnam perse commune habens vnitatem Metaphysicam realem a parte rei, fundatam tamen quoad suam existentiam, tam commune, quam singularem, in existentia compositi Physici: nam tantum durat compositum Metaphysicum, quoad esse in rerum natura, quantum permanet Physicum compositum: & tale compositum Metaphysicum in communi sumptum dicitur formaliter vniuersale Metaphysicum in rebus, estque corruptibile remote in suo fundamento, quod est vniuersale Physicum: quia fundatur in materia, quæ est principium corruptionis: licet proxime sit incorruptibile.

1. Conclusio.

Dicendum primo, naturam communem substantialis ex materia, & forma composita, vt a singularitate distinguitur, est incorruptibilis in potentia propinqua, & corruptibilis in potentia remota. Hæc est Doct. in 3. vt supra: & Antonij Trõbeta 7. Metaph. quæst. 8. in solutione ad secundum, & prob. scientia est de perpetuis, & incorruptibilibus: sed Physicæ, quæ de talibus quidditatibus agit, est vera scientia secundum omnes: ergo talis quidditas debet esse incorruptibilis.

Secundo, ex 7. Metaph. text. 34. omne quod quid est, est incorruptibile: sed natura, vt sic, considerata est quod quid est: & de illa datur diffinitio; ergo est incorruptibilis.

Tertio, ratio corruptionis naturæ est singularitas: nam ex primo Post. cap. 5. Vniuersale per accidens, id est, per singulare, destruitur: & cap. de subitantiis: destructis primis subst. natjs; id est singularibus; destruitur secunda: sed in illo priori, tam partes, quam totum, abstrahunt a singularitatibus: ergo, & a corruptione patet consequentia: quia quod in se non habet causam proximam alicuius effectus, nec ipsum effectum proximè habere potest: sed singularitas est causa proxima corruptionis in natura: ergo natura; vt abstrahit a singularitate; non habet causam proximam corruptionis.

Secunda pars conclusionis ostenditur: materia & forma, seclusis singularitatibus, sunt causa remota corruptionis: sed totum in communi includit in se materiam & formam sine singularitatibus: ergo est corruptibile in potentia remota.

Objicies: corruptibile, & incorruptibile opponuntur: ergo non possunt eidem naturæ conuenire: ergo non potest natura communis esse simul corruptibilis, & incorruptibilis: patet consequentia: per propositionem Doct. quæst. vlt. Prologi: quando aliquid inest alicui per se, eius oppositum nec per se, nec per accidens potest inesse: igitur, & c.

Secundo, esse quidditatio præcise repugnat posse corrupti: contra: quod repugnat alicui simpliciter, per aliquod posterius non potest fieri non repugnans: vt arguit Doctor contra Henricum in 1. distinct. 3. quæst. 5. art. 2. sed actu corrupti repugnat simpliciter esse quidditatio præcise: ergo per esse existentiam posterius sibi adueniens, actu corrupti non erit non repugnans.

Ad primum distingo consequens: respectu eiusdem potentia: concedo: respectu diuersæ; neque consequentiam: & ita corruptibile, vel incorruptibile in potentia remota; vel propinqua; contradicunt: sed corruptibile in potentia remota, & incorruptibile in potentia propinqua: & hoc modo explicatur propositio Doctoris.

Ad secundum concedo propositionem Doctoris, eo modo, quo ipse arguit: licet enim de repugnantia simpliciter: licet si homini repugnat irrationalitas simpliciter, per aulum posterius potest fieri sibi non repugnans: & ita quia actu corrupti repugnat simpliciter esse quidditatio præcise, per esse existentiam adueniens non potest fieri non repugnans: sed semper est per se incorruptibile in potentia propinqua: licet remote sit corruptibile, & per accidens corruptuntur.

Dicendum secundo: naturæ substantiales, de quibus loquimur, corruptuntur per accidens, ad corruptionem singularium, in quibus sunt: est communis cum Philosopho, vt supra: & experientia constat.

Dicendum vltimo: naturæ communes accidentium materialium per accidens tantum sunt corruptibiles ad corruptionem subiecti singularis, in quo recipiuntur. Hæc patet: quia hæc accidentia cum materia, & forma careant, nequeunt esse corruptibilia per se, nec in potentia remota

2. Conclusio.

Vlt. conclusio.